ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВСС-12988 12-10-2026

Отговори на въпроси, поставени от Сдружение „СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ АДВОКАТИ“ от Дарин Велчев Христов, кандидат за изборен член на ПК на ВСС:

Въпрос 1 Как ще подобрите прозрачността, ефективността и законосъобразността на работата на комисиите по професионална етика към прокуратурите и към Прокурорската колегия?

Отговор на въпрос 1: В представената от мен концепция не съм разисквал проблематика, свързана с етичните комисии, не съм правил специален анализ за проблеми в работата им, а при срещите ми с колеги в рамките на кампанията, която водя в момента, не е бил формулиран проблем с прозрачността, ефективността и законосъобразността на етичните комисии.

Въпрос 2 Как ще подобрите прозрачността и контрола върху прилагането на принципа на случайното разпределение по чл. 9 от ЗСВ в прокуратурите?

Отговор на въпрос 2: Уредбата на случайното разпределение на дела и преписки в прокуратурата не съдържа изискване то да бъде извършвано прозрачно. На практика по случаи с висок обществен интерес разпределението, по искане на страните, е било извършвано публично, по тяхна молба и след разрешение на административните ръководители на съответните органи на съдебната власт. Нямам възражение срещу такава практика, която зависи от волята на заинтересованите лица и високия обществен интерес към случая. Не намирам за необходимо създаването на специален регламент за това.

Въпрос 3 Как ще гарантирате, че решенията на Прокурорската колегия няма да се предопределят от главния прокурор или от временно изпълняващия функциите? Ще гласувате ли против немотивирани предложения, внесени от него?

Отговор на въпрос 3: Исканата от Вас гаранция се осигурява от личните нравствени качества на членовете на прокурорската колегия. Считам, че имам такива и гарантирам за собствения си честен и безпристрастен вот. Не мога да поема гаранции за цял колективен орган, но както многократно и категорично съм заявявал, в случай че бъда избран за член на ПК на ВСС, ще дам публичност на всички опити за незаконно

въздействие върху вота на ПК или Пленума на ВСС, независимо от техния източник. Процедурата за вземане на решения от ВСС изисква предложенията да бъдат включени като точки в дневния ред ведно с доклад, предложение за решение и писмени мотиви, въз основа на които се прави предложението. Без мотивна част решенията на колегиите и Пленума, които са индивидуални или общи административни актове, не могат да отговорят на изискванията на АПК относно наличието на фактически и правни основания за издаването им и биха се явили незаконосъобразни. С оглед на това отговорът ми е положителен - няма да гласувам немотивирани предложения независимо от техния източник.

Въпрос 4 През 2027 г. новият ВСС ще избира главен прокурор. Каква процедура ще подкрепите: публично изслушване, въпроси от професионални и граждански организации, публикуване на мотивите на всеки член? По какви критерии ще гласувате?

Отговор на въпрос 4: Въпросът Ви съвпада с аналогични въпроси, зададени от прокурор Светлозар Костов – прокурор от АП-София, както и от Българския институт за правни инициативи. Развил съм подробни съображения, които моля да прочетете в публикуваните мои отговори по този въпрос.

Въпрос 5 Как оценявате действащия механизъм за разследване на главния прокурор и неговите заместници? Ще предложите ли промени и какви?

Отговор на въпрос 5: ВСС и неговите членове нямат законодателна инициатива. Не бих отказал участие в професионален дебат по темата, като мнението ми е, че българският модел на разследващ на главния прокурор и заместниците му временно превръща действащ съдия с висок ранг в прокурор за конкретното разследване. Намирам, че тук е налице конфликт с Конституцията, която не дава разследваща компетентност на съда, а на прокурора. По-скоро такава компетентност следва да бъде възложена на „независим ad hoc прокурор“, а не на съдия.

Въпрос 6 Какви изводи правите от случая „Мартин Божанов“ за кадровата политика в прокуратурата? Какви конкретни мерки ще предложите срещу неформални мрежи на влияние при назначенията и повишенията?

Отговор на въпрос 6: Посоченият от Вас случай касае неприключено разследване, провеждано от СГП. Предпочитам да се въздържам от коментари по неприключени разследвания, с които не съм запознат. Публичната информация за случая сочи наличие на форма на съдебен лобизъм, който не е новост за съдебната ни система. Известни са най-малко още два такива скандални случая. Тези случаи касаят извършване на престъпна дейност, която следва да получи своя резултат в наказателен процес и произнасяне на съда.

Въпрос 7 Ще настоявате ли указанията на по-горестоящ прокурор да бъдат винаги писмени и мотивирани, а случаите на отнемане на преписки да се отчитат статистически и публично?

Отговор на въпрос 7: Въпросът Ви предполага изясняване на характера на указанията на горестоящия прокурор. Ако тези указания касаят работа по дела и преписки, разпоредбата на чл. 143, ал. 2 от ЗСВ забранява устни указания, а разпоредбата на чл. 143, ал. 5 от ЗСВ изисква те да са писмени и мотивирани. Наред с това те не трябва да засягат вътрешното убеждение на контролирания прокурор. С тези уточнения: да, аз настоявам да се спазва закона, а нарушаването му чрез устни указания разглеждам най-малкото като дисциплинарно нарушение или дори като съставомерно деяние. По отношение на дисциплинарните нарушения и престъпления може да се води статистическа отчетност. Що се отнася до исканата от Вас публичност, тя може да бъде осигурена само по отношение на броя на регистрираните случаи, но не и по конкретиката на дисциплинарните процедури или разследванията, обстоятелствата по които не подлежат на разгласяване.

Въпрос 8 Как ще допринесете за изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по групите дела „С.З. срещу България“ и „Колеви срещу България“?

Отговор на въпрос 8: Въпросът предполага изясняване на правното действие на решенията на ЕСПЧ. България е ратифицирала Европейската конвенция за правата на човека през 1992 г. С ратификацията държавата признава задължителната юрисдикция на ЕСПЧ по силата на чл. 46, ал. 1 от ЕКПЧ. Изпълнението на конкретно решение на ЕСПЧ се осъществява в три аспекта: заплащане на обезщетение на жалбоподателя, ако такова е предвидено в решението; възобновяване на наказателно производство – чл.

422, ал. 1, т. 4 от НПК; и законодателни мерки за отстраняване на проблеми с правата на човека чрез промени в законодателството. Посочените от Вас случаи касаят различни проблеми, констатирани от ЕСПЧ. В случая „Колеви срещу България" българската държава предприе законодателни мерки за създаване на механизъм за разследване на главния прокурор. Резервите ми към фигурата на този разследващ споделих в отговора на петия Ви въпрос. Системният проблем, констатиран по делото „С.З. срещу България", намери решение в предприетите законови промени в НПК, насочени към решаване на проблема с прекомерната продължителност на наказателното производство. Както отбелязах по-горе, констатацията на системни проблеми в решения на ЕСПЧ се отстранява чрез законодателни мерки. Членовете на ВСС нямат законодателна инициатива; в контекста на Вашия въпрос те могат да настояват за законодателни промени, но не и да ги предизвикат.

Въпрос 9 Как следва да реагира Прокурорската колегия при данни за натиск върху защитници, като привличане на адвокати като обвиняеми или призоваването им като свидетели заради дейността им по защита, претърсвания в адвокатски кантори или използване на специални разузнавателни средства спрямо защитници?

Отговор на въпрос 9: Вероятно въпросът Ви е свързан с конкретен случай или случаи, фактите по които не са ми известни. Анализът на въпроса сочи, че този случай касае привличане на лице, което упражнява адвокатска професия, в качеството на обвиняем; извършване на действия по призоваване на свидетели, претърсване в адвокатски офиси или използване на СРС спрямо защитници. Законът не забранява привличане към наказателна отговорност на лица, които упражняват адвокатска професия за извършени престъпления. Чл. 33, ал. 3 от Закона за адвокатурата забранява разпит на адвокат в процесуално качество относно разговорите и кореспонденцията му с клиент; разговорите и кореспонденцията му с друг адвокат; делата на клиент; факти и обстоятелства, които е узнал във връзка с осъществяваната защита и съдействие. Извън тези хипотези няма законова забрана за призоваване и провеждане на разпит като свидетел на лице, което упражнява адвокатска професия. Чл. 33, ал. 3 от ЗА съдържа изрична забрана за прилагане на СРС по отношение на разговори между адвокат и неговия клиент, а ако са били изготвени записи, те подлежат на незабавно унищожаване. Ако ПК на

ВСС в своята дейност установи такива нарушения, следва да ги препрати на съответната прокуратура за провеждане на разследване.

Въпрос 10 Какви мерки ще предложите срещу продължителните досъдебни производства и за своевременен достъп на защитата до материалите по делото?

Отговор на въпрос 10: Правото на защита в досъдебното производство възниква по отношение на обвиняеми лица с привличането им в това качество. Ако това е визираната от Вас хипотеза, приложимост намират разпоредбите за ускоряване на досъдебното производство, уредени в НПК, които намирам за достатъчни. Както посочих и в предишни отговори, мерките, свързани със законодателни промени, са от компетентност на органите със законодателна инициатива.

Въпрос 11 Как оценявате практиката на публични изявления на прокуратурата по висящи дела в светлината на презумпцията за невиновност и Директива (ЕС) 2016/343? Следва ли тя да води до дисциплинарна отговорност?

Отговор на въпрос 11: Посочената от Вас Директива беше транспонирана в НПК с измененията, обн. в ДВ, бр. 59 от 2026 г. Нарушенията на презумпцията за невиновност са основание за ангажиране на юридическа отговорност по чл. 2г ЗОДОВ. Съществува принципна възможност за ангажиране на дисциплинарна отговорност в зависимост от характера на изявлението с оглед на преценката дали то нарушава Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи, както и дали нарушава престижа на съдебната власт.

Въпрос 12 Множество прокуратури се ръководят от временно изпълняващи функциите. Ще се ангажирате ли с конкретен срок за откриване на процедури за всички свободни ръководни длъжности?

Отговор на въпрос 12: Процедурата за избор на административни ръководители има регламент, който минимизира този риск, тъй като процедурата за избор на нов административен ръководител по закон (чл. 194а, ал. 1 от ЗСВ) се открива от ПК на ВСС не по-рано от три месеца и не по-късно от един месец преди изтичането на мандата на действащия административен ръководител. Действащата Прокурорска колегия открива конкурси своевременно, а при изтичане на мандата на съответните

административни ръководители избира и. ф., но не приключва конкурси, тъй като решенията на орган с изтекъл мандат по кадрови въпроси са със спорна легитимност. Освен това от 01.07.2026 г., съгласно чл. 30, ал. 8 и 9 ЗСВ, когато е изминала повече от една година от изтичането на мандата на изборните членове, до встъпването на новоизбраните членове трябва да се отложат назначаването, повишаването и преместването на съдии, прокурори и следователи; назначаването на административни ръководители; определени окончателни организационни решения на ВСС, с изключение на назначенията по чл. 243, ал. 1 ЗСВ, както и за връщането и възстановяването на длъжност в предвидените случаи. Следователно действащият състав не може законосъобразно да извършва обичайните назначения, повишения, премествания и избори на административни ръководители, попадащи в тази забрана.

Въпрос 13 Ще подкрепите ли публикуването на всички дисциплинарни решения с мотивите и произнасянето по сигнали на граждани и адвокати в разумен, предварително обявен срок?

Отговор на въпрос 13: Отговорът се съдържа в разпоредбата на чл. 324 от ЗСВ: „Влязлото в сила решение по дисциплинарното производство се обявява на интернет страницата на Висшия съдебен съвет".

Въпрос 14 Какви обективни критерии за натовареност и качество на работата трябва да съдържат атестациите на прокурорите?

Отговор на въпрос 14: Нормативната уредба установява общи и специални критерии за оценка. Общите критерии (приложими за всички магистрати) са свързани с оценка на правни познания и умения за прилагането им; умение за анализ на правнорелевантните факти; умение за оптимална организация на работата; експедитивност и дисциплинираност; спазване на правилата за етично поведение. При преценка на тези критерии задължително се изследват показателите за спазване на процесуалните срокове; брой потвърдени и отменени актове и основанията за това; резултати от проверките на Инспектората към ВСС (ИВСС); както и индивидуалната натовареност на прокурора спрямо общата натовареност на органа и съдебния район. Оценката на прокурорите налага специални изисквания към тях по отношение на обвинителната им функция по следните показатели: планиране и структуриране – оценяват се уменията за планиране и структуриране на действията както в досъдебната, така и в

съдебната фаза; йерархична дисциплина – оценява се изпълнението на писмените указания и разпореждания на по-горестоящия прокурор; ръководство на разследването – оценява се способността на прокурора за организиране на работата и ръководство на разследващите органи (разследващи полицаи, митнически инспектори и следователи) и екипите по делата; устойчивост и резултатност на актовете – включва оценка на броя на необжалваните прокурорски актове (вкл. постановления за прекратяване и спиране), броя на окончателните съдебни актове по внесени обвинителни актове и споразумения (осъдителни присъди спрямо оправдателни), броя и причините за върнатите от съда дела за отстраняване на съществени процесуални нарушения, броя на уважените протести, както и потвърдените, изменените и отменените актове при инстанционен и служебен контрол. Това кратко изложение на показателите, по които се провежда атестирането на прокурорите, показва, че няма аспект на прокурорската дейност, който да не е обхванат от атестирането. Това всъщност е един от сериозните проблеми, които се обсъждат от прокурорската общност и водят до сериозно забавяне на атестационните процедури. Това забавяне бави конкурсните процедури.

Въпрос 15 Как виждате взаимодействието с Европейската прокуратура и разрешаването на споровете за компетентност с нея?

Отговор на въпрос 15: Европейската прокуратура беше регламентирана с чл. 86 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура. Материалната ѝ компетентност беше регламентирана с Директива (ЕС) 2017/1371 (Директивата PIF) и обхваща: измами с фондове на ЕС – неправомерно усвояване на европейски субсидии, грантове или обществени поръчки; ДДС измами – сериозни трансгранични измами с ДДС (когато общата щета е за най-малко 10 милиона евро); корупция и подкуп, засягащи или застрашаващи финансовите интереси на ЕС; длъжностни престъпления и присвоявания на средства или активи от фондове на ЕС; изпиране на пари и организирана престъпност, когато са свързани с горните престъпления. Уредбата на взаимодействието на ПРБ с Европейската прокуратура се урежда от вътрешноведомствен акт - Указание за организацията на дейността на Прокуратурата на Република България по преписки и дела, свързани с престъпления, които засягат

финансовите интереси на Европейския съюз, и за взаимодействието с Европейската прокуратура. Съгласно т. 16 от посоченото указание взаимодействието на ПРБ с Европейската прокуратура се осигурява и осъществява от и чрез отдел 08 „Престъпления против финансовите интереси на Европейския съюз и взаимодействие с Европейската прокуратура“ във Върховна касационна прокуратура. На практика спор между българската и Европейската прокуратура не може да възникне, тъй като само последната решава дали да иззема преписка на българската прокуратура в нейна компетентност или не. Отказът да стори това не може да бъде оспорен от българската прокуратура.

Въпрос 16 Ще се ангажирате ли да оповестявате срещите си с политици, представители на бизнеса и лобисти по време на мандата?

Отговор на въпрос 16: Нямам никакво намерение да провеждам неформални срещи с посочените категории лица. Ако във връзка със службата ми се наложи да участвам в официални срещи, ще настоявам техният дневен ред и обсъжданите въпроси да бъдат обявени публично и тяхното съдържание да стане достояние на обществото.

Въпрос 17 Ще публикувате ли особено мнение при всяко несъгласие с решение на колегията и ежегоден личен отчет за дейността си като член на ВСС?

Отговор на въпрос 17: ЗСВ не урежда право на особено мнение при гласуване на своите членове. Мнението си членът на ВСС изразява устно по време на заседанията на колегията или Пленума и се отразява в протокола на заседанието. Не виждам проблем да обсъдя публично основанието за моя вот по определен въпрос. Що се отнася до личния отчет като член на ВСС, бих искал да отбележа, че такъв ще дължа на прокурорската общност, която е гласувала за мен, в случай че бъда избран за член на ПК на ВСС. Такава практика не ми е известна, а доколкото ПК на ВСС е колективен орган, не виждам особен смисъл от лични отчети на отделните членове. От друга страна, ако колегите прокурори ме задължат, ще изготвя индивидуален отчет за работата ми като член на ВСС.

Въпрос 18 При какви обстоятелства бихте си направили отвод от решение на колегията, засягащо прокурор, с когото сте били в отношения на служебна зависимост?

Отговор на въпрос 18: Основанията за отвод и самоотвод на член на ВСС имат законова уредба в чл. 35, ал. 1 от ЗСВ: член на Висшия съдебен съвет няма право да участва в гласуването на решение, което се отнася лично до него или до негов съпруг или роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до трета степен, или ако са налице други обстоятелства, които пораждат съмнение в неговата безпристрастност. Дефинираната от Вас хипотеза на „отношения на служебна зависимост" според мен може да се разглежда като „други обстоятелства, които пораждат съмнение в неговата безпристрастност" и може да обоснове самоотвод или отвод на члена на ВСС.

Въпрос 19 Към кандидатите, които заемат длъжност на административен ръководител или заместник на административен ръководител (Тодор Деянов, Атанас Илиев, Десислава Петрова, Йовита Григорова, Христо Анчев, Даниела Попова, Георги Чинев, Радослав Градев): Ще се откажете ли от ръководната длъжност при избор? Как ще се отвеждате от решения, засягащи ръководената от Вас прокуратура и Вашите доскорошни подчинени?

Отговор на въпрос 19: От съдържанието на въпроса се вижда, че той няма адресат в мое лице.

Въпрос 20 Към кандидатите от Върховната касационна прокуратура (Маринела Тотева, Красимира Филипова, Атанас Гебрев, Иванка Которова-Духлакова, Сийка Милева): Как ще гарантирате, че близостта Ви до ръководството на прокуратурата няма да влияе на гласуването Ви, включително при избора на главен прокурор?

Отговор на въпрос 20: От съдържанието на въпроса се вижда, че той няма адресат в мое лице.

Въпрос 21 Към всички кандидати: Кой Ви предложи и имате ли професионална или лична зависимост от предложителя си?

Отговор на въпрос 21: Предложен съм за изборен член на ПК на ВСС от 25 прокурори, които са от различни звена на ПРБ. Списъкът на предложителите е публичен. С нито един от предложителите не се намирам в отношения на зависимост, лична или професионална.

Въпрос 22 Ще подкрепите ли публичност на статистиката за отказите да се образува досъдебно производство по сигнали срещу

магистрати и висши длъжностни лица и въвеждането на ефективен съдебен контрол върху тези откази?

Отговор на въпрос 22: Както посочих в отговор на предходен въпрос, предложенията, обсъждани от ПК на ВСС или Пленума, стават точки от дневния ред въз основа на доклад, предложение за решение и писмени мотиви. Ако общественият интерес налага създаването на такава статистика и тя е подкрепена от солидни и разумни мотиви, не виждам причина да не гласувам „за" въвеждането на такава отчетност в ПРБ. Що се отнася до съдебния контрол върху откази, касаещи „магистрати и висши длъжностни лица", обръщам вниманието Ви на обстоятелството, че разпоредбата на чл. 213, ал. 4 от НПК съдържа такава уредба относно състави по чл. 93, т. 7 от НК. Дали такава обжалваемост следва да се въведе и за леки престъпления, извършени от посочените категории лица, е въпрос на обществен дебат и законодателна техника.

Въпрос 23 Каква е позицията Ви за правото на пострадалия и на защитата да обжалват прокурорските актове пред съд, а не само пред по-горестоящ прокурор?

Отговор на въпрос 23: Това кои актове пред кой орган да бъдат обжалвани е законодателно решение. НПК урежда актове, които подлежат на задължителен съдебен контрол, които задължително се контролират от съд във всички държави на ЕС: мерки за неотклонение (задържане под стража). В целия ЕС арестът над определен ранен срок (напр. 24, 48 или 72 часа) подлежи на съдебна проверка. Процесуални принудителни мерки: във всички страни от ЕС съдът контролира действия като претърсване, изземване, обиск, запори на имущество, подслушване и следене (СРС). По отношение на обжалването на актовете за отказ от наказателно преследване България е избрала вариант на съдебна обжалваемост на някои откази от образуване на досъдебно производство пред съда – чл. 213, ал. 4 и чл. 213б, ал. 1 от НПК. Наред с това прокурорските актове, с които се прекратява или спира наказателното производство, също подлежат на съдебен контрол. Както отбелязах по-горе, дали обхватът на обжалваемостта, визирана във въпроса Ви, следва да бъде разширяван или стесняван е въпрос на обществен дебат и законодателна техника.

Въпрос 24 С решение от 30 април 2025 г. по съединени дела C-313/23, C-316/23 и C-332/23 Съдът на Европейския съюз постави

изисквания към органи, които упражняват кадрови и дисциплинарни правомощия след изтичане на мандата си. Как ще се отнесете към кадровите и дисциплинарните решения, взети от Прокурорската колегия след изтичане на мандата ѝ на 3 октомври 2022 г.? Ще подкрепите ли преразглеждането им?

Отговор на въпрос 24: С изменението на ЗСВ (чл. 30, ал. 8 от ЗСВ) обн. в ДВ, бр. 60 от 2026 г., в сила от 1.07.2026 г., до встъпването в длъжност на новоизбраните членове пленумът на Висшия съдебен съвет, съответно съдийската и прокурорската колегия отлагат приемането на решения, които пряко засягат организацията и функционирането на съдебната система, касаят нейната независимост или имат траен кадрови или организационен ефект, когато е изминала повече от една година от изтичането на мандата на изборните членове. В ал. 9 бяха дефинирани и решенията по ал. 8 и те са: 1. издаването на окончателни актове за упражняване на правомощия по ал. 2, т. 7, 9, 15 и 23; 2. назначаването, повишаването и преместването на съдии, прокурори и следователи, с изключение на случаите по чл. 243, ал. 1, както и връщането и възстановяването на длъжност в предвидените от закона случаи; 3. назначаването на административни ръководители в органите на съдебната власт; 4. приемането на промени в Кодекса за етично поведение на българските съдии и Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи. Що се отнася до дисциплинарните производства, законът не съдържа забрана за провеждането на такива. Следователно действащата ПК на ВСС може да образува и разглежда дисциплинарни производства, както и да налага наказания. Що се отнася до преразглеждането на актовете на ВСС след изтичането на мандата му, считам, че това може да стане след законова промяна на ЗСВ, която да го уреди. Горецитираната промяна няма ретроактивно действие.

Въпрос 25 Как оценявате законосъобразността на действията на временно изпълняващия функциите главен прокурор след изтичане на законовия шестмесечен срок през юли 2025 г. и произнасянето на Върховния касационен съд по този въпрос? Как следва да се третират актовете, издадени в този период?

Отговор на въпрос 25: Както е известно, ВКС образува Тълкувателно дело № 1/2026 г. на ОСНК с въпрос „След 21.07.2025 г. изпълняващият функциите на главен прокурор на Република България,

определен преди влизането в сила на 21.01.2025 г. на разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт (нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.), активно легитимиран ли е на основание чл. 420, ал. 1 от НПК да подава искане за възобновяване на наказателно дело по чл. 422, ал. 1, т. 4–6 от НПК?“ По този въпрос няма произнасяне към момента. Относно други актове на и. ф. главен прокурор не е констатирана противоречива съдебна практика. С оглед на това считам, че извън исканията за възобновяване, по които предстои произнасяне на ВКС, няма спор за законосъобразността на другите актове на Б. Сарафов. Следва да се отбележи, че актуалността на този въпрос отпадна след оставката му през м. април 2026 г.

Въпрос 26 Как ще гарантирате спазването на законовия шестмесечен срок за временно изпълняващия функциите главен прокурор и непрекъснатостта на ръководството на прокуратурата, без тълкувания, които заобикалят закона?

Отговор на въпрос 26: Както е известно, в момента тече процедура по назначаване на нов и. ф. главен прокурор, тъй като срокът на действащия изтича на 22.10.2026 г. Гаранциите за смяната на и. ф. главен прокурор се определят от ЗСВ. Спорният въпрос със срока на и. ф. главен прокурор Б. Сарафов възникна във връзка с тълкуването на чл. 173, ал. 15 ЗСВ, в сила от 21.01.2025 г., който установи ограничение едно и също лице да изпълнява временно съответните функции най-много шест месеца, включително при прекъсвания, без обаче да урежда (преурежда) положението на действащите и. ф. ръководители. След оставката на Сарафов новоназначаваните и. ф. безспорно ще бъдат с максимален срок на функцията си до установения в горепосочената норма, тъй като по отношение на тях спорната хипотеза не е налице.

Въпрос 27 Докладът на Европейската комисия за върховенството на правото от 2026 г. отново отчита липса на напредък в постигането на резултати по разследвания, обвинения и окончателни присъди за корупция по високите етажи. Какви конкретни промени в организацията и отчетността на прокуратурата предлагате?

Отговор на въпрос 27: Представям на вниманието Ви точен цитат на констатацията в доклада: „Докладът на Европейската комисия относно върховенството на закона за 2026 г. констатира, че България не е постигнала напредък в осигуряването на солидни резултати при

разследванията, наказателните преследвания и окончателните съдебни решения по дела за корупция по високите етажи на властта.“ Това е оценка за липса на напредък и устойчиви резултати, а не твърдение, че изобщо няма разследвания, обвинения или осъдителни присъди. Това според мен означава, че прокуратурата се движи в правилна посока, но резултатите ѝ по такива производства са незадоволителни, тъй като институционалната реформа не е приключила и работата ѝ не е оптимизирана. Първа стъпка в тази насока е формирането на новия ВСС, който в рамките на конституционния си мандат може да функционира с пълната си компетентност. На второ място, в кратък срок след сформирането на новия ВСС следва да бъде избран новият главен прокурор. Паралелно с това следва да бъдат „отпушени“ процедурите по всички конкурси, които да попълнят дефицитите в структурите на прокуратурата. Тези процеси ще нормализират ситуацията в нейната система, която се очаква да започне да функционира нормално след тези промени.

Въпрос 28 Как ще гарантирате, че наказателни производства и мерки за неотклонение няма да се използват избирателно срещу политически фигури, журналисти, адвокати или критици на властта?

Отговор на въпрос 28: Преди всичко искам да отбележа, че не приемам селективен подход въобще, а не само по отношение на „политически фигури, журналисти, адвокати или критици на властта“, тъй като такъв подход нарушава установения в Конституцията принцип за равенство пред закона. Този принцип е възпроизведен и в нормата на чл. 11 от НПК „Равенство на гражданите в наказателното производство“. Гаранциите против нарушения се състоят в действията на съда, който при наличието на подобни нарушения няма да даде санкция на актовете на прокурора.

Въпрос 29 Какъв дисциплинарен подход ще прилагате при данни за неформални контакти на прокурори с лобисти или с лица, срещу които се водят наказателни производства?

Отговор на въпрос 29: Ако обстоятелства за такива контакти ми станат известни, ще изготвя сигнал до ИВСС или СГП за извършване на проверка дали е извършено престъпление от магистрата или дисциплинарно нарушение. Фактът за наличие на такива контакти самостоятелно не може да обоснове нито дисциплинарна, нито наказателна

отговорност. В зависимост от резултата от тези проверки и от установените обстоятелства може да се образува дисциплинарно или наказателно производство.

Въпрос 30 Ще подкрепите ли публикуването в обезличен вид на постановленията за прекратяване и за отказ да се образува производство по дела със значим обществен интерес?

Отговор на въпрос 30: На първо място, позволете ми да споделя опасенията си, че по дела със значим обществен интерес е трудно и дори невъзможно да бъде запазена в тайна самоличността на лицата по тези производства. Наред с това, както отбелязах по-горе във връзка с имплементирането на Директива (ЕС) 2016/343 в националното ни законодателство, публикуването на постановление за прекратяване на наказателно производство може да наруши презумпцията за невиновност, ако чрез съдържанието или начина на представянето му държавният орган внушава, че конкретно лице е виновно, без вината му да е установена по законния ред. Извън това Директивата допуска публична информация за наказателно производство, когато това е необходимо за разследването или обществения интерес. Считам обаче, че рискът от интерпретации на прокурорския акт по линия на внушаване на вина при публикуване на такива актове е голям, поради което съм против такава практика.

Отговор на общи въпроси към всички кандидати

Въпрос 1 Правото на защита почти отсъства от концепциите на кандидатите. Какви конкретни мерки ще предложите за гарантиране на правото на защита в досъдебното производство, включително достъпа на защитата до материалите по делото и спазването на разумния срок?

Отговор на въпрос 1: Правото на защита отсъства в концепциите на кандидатите, тъй като осигуряването му не е функция на ВСС.

Въпрос 2 Подкрепяте ли промени в Наказателно-процесуалния кодекс, които намаляват процесуалните гаранции в досъдебното производство, като отпадане на предявяването на разследването, внасяне на обвинението направо в съда или по-нисък стандарт на доказване? Как съчетавате ефективността на процеса с правото на защита?

Отговор на въпрос 2: Правото на защита и ефективността на процеса са въпрос на законодателна уредба, която е функция не на ВСС, а на парламента. Ефективността на процеса се определя от възможността по уредените в процесуалните закони процедури да бъде установена истината. Ето защо в чл. 121, ал. 2 от КРБ е установен принципът: „Производството по делата осигурява установяването на истината." Извън последователното провеждане на този принцип в наказателното производство не виждам същностен критерий, който да обвързва ефективността на процеса с правото на защита на обвиняемия /да не забравяме, че права в процеса имат и пострадалият, а също и други участници/. Привърженик съм на балансирания подход в доказателствените стандарти в наказателното производство, които не накърняват цитирания принцип и гарантират правата на участниците в него.

Въпрос 3 Ще подкрепите ли задължението прокуратурата да се произнася с мотивиран акт по всеки сигнал на гражданин и възможността отказите да се обжалват пред съд?

Отговор на въпрос 3: Считам, че понастоящем прокуратурата е длъжна да се произнася с мотивирани постановления по сигнали на граждани, които подлежат на инстанционен контрол в ПРБ, на служебен контрол, а наред с това в хипотезата на чл. 213, ал. 4 от НПК и на съдебен контрол. Не подкрепям възможността прокуратурата да бъде заливана с всякакви сигнали, а само такива, които са от нейна компетентност.

Въпрос 4 Повечето концепции не засягат отчетността на главния прокурор. Кои конкретни правомощия на главния прокурор бихте ограничили в рамките на действащата Конституция?

Отговор на въпрос 4: Членовете на ВСС не могат да изземват или придават правомощия на главния прокурор, тъй като това е законодателен въпрос, който се решава от парламента с промени в КРБ, ЗСВ и др. нормативни актове. Аз съм кандидат за член на Прокурорската колегия на ВСС, която не създава нормативни актове, а ги изпълнява.

Въпрос 5 Ще подкрепите ли поощренията на прокурори да се предлагат от административния ръководител и да се решават само от Прокурорската колегия с публикувани мотиви, вместо лично от главния прокурор?

Отговор на въпрос 5: Засегнатият от Вас въпрос има своята уредба в глава XV на ЗСВ. Компетентността по чл. 303 от ЗСВ е на Прокурорската колегия на ВСС, а главният прокурор може да прави предложения до нея за поощрение на прокурор.

Въпрос 6 Ще подкрепите ли публичен регистър и максимален срок на командироването на прокурори, включително във ВКП и ВАП по заповед на главния прокурор?

Отговор на въпрос 6: Доколкото ми е известно ВСС публикува публичен „Регистър на командированите магистрати от прокуратурите", който може да бъде открит на сайта на ВСС. Подкрепям напълно въвеждането на максимален срок за командироване в определено звено на съдебната власт без право на повторно командироване в него. Считам, че това е форма на заобикаляне на конкурсите.

Въпрос 7 В много от последните процедури за избор на административни ръководители е имало само един кандидат. Ще подкрепите ли правило процедурата да се открива повторно, когато има само един кандидат?

Отговор на въпрос 7: Да, действително има такива случаи. Няма да подкрепя процедура по отлагане на избора на административен ръководител. В много случаи, когато кандидатът е един, това е консенсусен кандидат за съответната структура на съдебната власт, поради което друг магистрат от въпросната структура не кандидатства за длъжността. Тук въпросът не опира до броя на кандидатите, а дали те имат качества да ръководят структурата на прокуратурата, за която кандидатстват. Ако кандидатът няма качествата да организира работата на съответната прокуратура и да я ръководи, не бих гласувал за него.

Въпрос 8 Почти всички кандидати предлагат общото събрание на прокурорите да дава становище за кандидатите за ръководители. Ще се ангажирате ли колегията да не избира кандидат при отрицателно становище на общото събрание без изрични писмени мотиви?

Отговор на въпрос 8: Всъщност в моята концепция аз не съм поставял този въпрос, но това определено е дискутирана тема. Проблемът, който виждам, е, че уредбата на общите събрания в прокуратурата, която е дадена в ЗСВ, не установява специален ред за свикване, кворум и

мнозинство по въпрос за издигане на кандидатура за избор на административен ръководител, още по-малко за изразяване на становище против такъв избор. Тъй като такава организационна форма няма регламент относно избора на административни ръководители, тя не може да издаде акт, който да има обвързваща сила за ПК на ВСС.

Въпрос персонален 15 от въпроси към отделни кандидати (по азбучен ред) Към Дарин Велчев Христов: Предлагате нова методика за конкурсите и атестация, която оценява сложността на работата. Какви конкретни и проверими критерии предлагате?

Отговор на персонален въпрос: Точният цитат на написаното в моята концепция е: „Необходимо е да се изгради методика, която оценява не просто количеството извършена работа, а нейното качество, правната сложност на разглежданите казуси, устойчивостта на прокурорските актове, професионалното поведение и действителния принос на магистрата.“ Оценката на сложността на прокурорската работа следва да се основава на предварително определени и документално проверими показатели за фактическата, доказателствената, правната и процесуалната сложност на възложените производства, като отчита конкретния принос на прокурора и разграничава сложността от обема на работата и качеството на нейното изпълнение. Като такива критерии следва да се отчитат: фактическата сложност, отразена в броя и взаимовръзката на деянията, продължителността на престъпната дейност и необходимостта от възстановяване на множество свързани събития по конкретното разследване; доказателствената сложност, отразена в разнородността на събраните доказателства, наличието на съществени противоречия в доказателствените източници, които налагат събирането на допълнителни доказателства за проверката им, наличието на косвени доказателства и затруднения при проверка на достоверността на определени факти и много други.

ПРОКУРОР:
кандидат за изборен член
на ВСС, Прокурорска колегия

ДАРИН ХРИСТОВ